

רע"פ 9339/17 - דוד מאיר אוחיון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 9339/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: דוד מאיר אוחיון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 16.10.2017, בעפ"ג 4323-09-17, שניתן על ידי כב' השופטים: ר' יפה-כ"ץ - נשיאה; י' צלקובניק - סג"נ; ו-ג' שלו

המבקש: בעצמו

החלטה

- לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים: ר' יפה-כ"ץ - נשיאה; י' צלקובניק - סג"נ; ו-ג' שלו), בעפ"ג 4323-09-17, מיום 16.10.2017. בגדרו של פסק הדין, התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט א' מאושר - סג"נ), בת"פ 29046-11-16, מיום 28.06.2017.

רקע והליכים קודמים

נגד המבקש, הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום באשקלון. כתב האישום מייחס למבקש, בגדרי שני אישומים, את ביצוע העבירות הבאות: התפרצות למקום מגורים או תפילה, לפי סעיף 406(ב) בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (2 עבירות); החזקת מכשירי פריצה, לפי סעיף 409 לחוק העונשין; וגניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין. יצוין, כי הוגש כתב אישום נגד מעורב נוסף בפרשה, רוברט בן מרדכי רביבו (להלן: רביבו).

להשלמת התמונה, יש להבהיר כי באותה העת, עמדו לחובת המבקש שלושה מאסרים מותנים כמפורט להלן: בת"פ 71392-09-16, נידון המבקש, בין היתר, לשני מאסרים על תנאי, למשך 12 חודשים ולמשך 6 חודשים בהתאמה; ובת"פ 44355-11-14, נידון המבקש, בין היתר, למאסר על תנאי למשך 6 חודשים.

2. נחזור אפוא לתיק שלפנינו. מעובדות האישום הראשון עולה, ביום 01.11.2016, בשעה 11:07 או בסמוך לכך, ברחוב ז'בוטינסקי באור יהודה, התפרצו המבקש ורביבו, בצוותא חדא, לביתה של ה.ו., בדרך שאינה ידועה למשיבה, כך שהמבקש נכנס לדירה, ורביבו שימש כתצפיתן בכניסה לבניין, וזאת בכוונה לבצע גניבה או פשע. בהמשך, גנבו המבקש ורביבו סכום כסף בסך שני דולרים, וזאת עשו "במרמה בלא תביעת זכות בתום לב ובכוונה לשלול את הרכוש שלילת קבע מהבעלים". בנוסף, החזיקו המבקש ורביבו כלי פריצה ברכב מסוג רנו מגאן, שהיה בבעלות בתו של רביבו, בלא שהציגו לכך הסבר סביר.

מעובדות האישום השני עולה, כי ביום 06.10.2016, בשעה 11:57 או בסמוך לכך, התפרצו המבקש ורביבו לדירה ברחוב ריינס בירושלים, הנמצאת ברשות בנות שירות לאומי. המבקש ורביבו איתרו את מפתח הדירה בארון החשמל המוצב בסמוך לדירה, ופתחו באמצעותו את דלת הכניסה. לאחר זאת, נכנס המבקש לדירה, בעוד שרביבו שימש כתצפיתן מחוץ לבניין, וזאת בכוונה לבצע גניבה או פשע.

3. ביום 09.05.2017, הורשע המבקש על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בשני האישומים אשר יוחסו לו בכתב האישום. ביום 28.06.2017, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בבואו לקבוע את מתחם הענישה בגין העבירות שביצע המבקש, התייחס בית משפט השלום לחומרה הכרוכה בביצוע עבירות ההתפרצות והגניבה, ולאינטרסים הציבוריים שעניינם הגנה על רכוש ופרטיותו של אדם. עוד התייחס בית משפט השלום למדיניות הענישה המחמירה הנהוגה בעבירות מסוג זה; ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי מתחם העונש ההולם בגין האישום הראשון, ינוע בין מאסר קצר לבין 20 חודשי מאסר בפועל; וכי מתחם העונש ההולם בגין האישום השני, ינוע בין מאסר קצר לבין 15 חודשי מאסר בפועל.

4. לצורך קביעת עונשו של המבקש בגדרי המתחם, נתן בית משפט השלום את דעתו לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. בית משפט השלום ראה כשיקולים לחומרה את עברו המכביד של המבקש; ואת העובדה כי המבקש ביצע את העבירות שעה שתלויים ועומדים נגדו מאסרים מותנים לפרקי זמן בלתי מבוטלים. כשיקולים לזכותו של המבקש, עמד בית משפט השלום על כך שהמבקש נטל אחריות על מעשיו וחסך בזמן שיפוטי; ועל נסיבותיו האישיות של המבקש, כעולה מהמסמכים שצורפו בעניינו ובעניין בני משפחתו. לאור האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הופעל מאסר מותנה, בן 12 חודשים, במצטבר לעונש המאסר שנקבע; והופעלו שני מאסרים המותנים, בני 6 חודשים, בחופף לעונש המאסר שנקבע, כך שהמבקש ירצה בסך הכל 20 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. כמו כן, גזר בית משפט השלום על המבקש: 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת רכוש מסוג פשע, למשך 3 שנים; 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת רכוש מסוג עוון,

למשך 3 שנים; וכן, הופעלה התחייבות כספית בסך 10,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתה, שהוטלה על המבקש, בת"פ 71392-09-16, הנזכר לעיל.

5. המשיבה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי קולת העונש. במסגרת הערעור נטען, כי בקביעת מתחם העונש ההולם, סטה בית משפט השלום מהפסיקה הנוהגת, לפיה על המתחם לנוע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל. לטענת המשיבה, שגה בית משפט השלום עת הטיל על המבקש עונש אשר אינו הולם את חומרת מעשיו, ואין בו כדי להרתיע את המבקש ואחרים. יצוין, כי גם המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, הנוגע לתיקון שבוצע בגזר הדין, על גבי "פתקית", בעקבות בקשת הבהרה מטעם שב"ס, וזאת ללא נוכחות הצדדים וללא תגובתם. ואולם, לאחר שהמשיבה הסכימה לערעור שהוגש על ידי המבקש, הוסכם בין הצדדים כי יש לנכות מעונש המאסר שהוטל עליו את ימי המעצר בהם היה עצור בתיק זה בלבד. ביום 16.10.2017, התקבל ערעורה של המשיבה, ובית המשפט המחוזי החליט להתערב בעונשו של המבקש. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם, בהתייחס לאישום הראשון, אמור לנוע בין "מאסר בפועל של 12 חודשים עד ל-24 חודשים"; ובהתייחס לאישום השני, אמור לנוע בין 10 ל-20 חודשי מאסר בפועל, כפי שהמשיבה טענה בערעורה. בית המשפט המחוזי קבע, כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש, אינו מתאים לעבירת התפרצות אחת, לא כל שכן לשתי עבירות שבוצעו יחדיו; וכי אופן הפעלת המאסרים המותנים בעניינו של המבקש "אינו ברור ואינו מנומק", כך שלא ניתן לדעת "האם העונש שהוטל מקומו בתוך מתחם כולל או המדובר בעונש בכל מתחם בנפרד עם חפיפה כלשהי ביניהם". אשר לנסיבותיו האישיות של המבקש, ציין בית המשפט המחוזי כי לא הוגשו תסקירים מטעם שירות המבחן בעניינו של המבקש; כי לא הובאו ראיות לקיומן של נסיבות אישיות יוצאות דופן בעניינו; כי יש להתחשב בגילו המבוגר של המבקש כשיקול לחובתו; ויש ליתן משקל לחומרה לעברו הפלילי המכביד של המבקש, לרבות הרשעתו בשנת 2014, בביצוע עבירות רכוש בצוותא, הדומות לאלו שביצע המבקש במקרה דנן. על יסוד האמור, ובהינתן ניסיונות השיקום שעבר המבקש בעבר, אשר לא הוכיחו את עצמם; וחזרתו המהירה לפשע, קבע בית המשפט המחוזי, כי "העונשים אשר הוטלו על [המבקש] אינם עונים על מטרות הענישה - אין בעונשים אלה כדי להלום את חומרת המעשים; ואין בהם כדי להרתיע לא את [המבקש] ובוודאי לא עבריינים פוטנציאליים". לאחר זאת, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה, והעמיד את עונש המאסר בעניינו של המבקש על 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט המחוזי קבע, כי יתר הוראותיו של בית משפט השלום, בדבר הפעלת עונשי המאסר המותנים, יעמדו על כנן, כך שעל המבקש לרצות עונש כולל של 30 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. בית המשפט המחוזי הבהיר, כי "המאסר האמור ירוצה בחפיפה למאסר האחר אותו ריצה המשיב 1 [המבקש] תוך תקופת מעצרו בתיק זה". יתר חלקי גזר דינו של בית משפט השלום, נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 30.11.2017, הגיש המבקש את הבקשה לרשות ערעור שלפניי, ובקשה למינוי סינור ציבורי בצידה. בבקשת רשות הערעור, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. המבקש טוען לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה. לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי משלא נתן משקל מספיק לנסיבות שראוי לזקוף לזכותו, ובין היתר: לעובדה כי לא הוגשו תסקירים מטעם שירות המבחן בעניינו של המבקש; לנזק הקל יחסית שנגרם בעת ביצוע העבירות, ולעובדה שלא היו פגיעות בגוף; להודאתו של המבקש במיוחס לו; לעובדה כי המבקש התחתן במהלך מאסרו ונולד לו ילד שני מאשתו; לעובדה כי המבקש לקח אחריות על מעשיו, "כחלק מרצונו להתחיל לחיות חיים טובים וראויים"; לתהליך השיקום אותו עבר המבקש בבית הסוהר; ולמצב הכלכלי הקשה השורר בביתו של המבקש, אשר הניע אותו לביצוע העבירה. בהמשך, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי נקט כלפיו ב"גישה מחמירה - סוטאלית, מבלי שראה ולא נקודה מהותית אחת לזכותו של המבקש, ותוך שפירש כל עובדה ועניין שעלו במשפט -

לחומרה דווקא". לאור האמור, סבור המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ולהקל באופן משמעותי בעונשו.

7. יצוין, כי בהחלטתי מיום 18.12.2017, התבקשה הסניגוריה הציבורית להודיע אם ברצונה לייצג את המבקש בהליך זה, לאור בקשתו להיות מיוצג על ידה. בהודעת הסניגוריה הציבורית, מיום 25.12.2017, הובהר כי המדיניות בה היא נוקטת, "אינה הגשת ערעורים ובקשות רשות ערעור באופן אוטומטי בשם לקוחותיה", וכי היא "מפעילה בכל מקרה ומקרה שיקול דעת ומאזנת בין אינטרסים שונים לרצות ההצדקה המשפטית להגשת הערעור וסיכוייו". לגופו של עניין, ציינה הסניגוריה הציבורית, כי "לו היה המבקש מיוצג בערכאות הקודמות על ידי הסניגוריה הציבורית, לא הייתה הסניגוריה הציבורית יוזמת הגשה של בקשת רשות ערעור". עם זאת, ביקשה הסניגוריה הציבורית להותיר לשיקול דעתו של בית משפט זה את שאלת מינוי הסניגור הציבורי למבקש. לנוכח האמור בבקשה ובעמדת הסניגוריה הציבורית, לא מצאתי מקום להורות, בנסיבות דנן, על מינוי סניגור ציבורי למבקש, לצורך ייצוגו במסגרת הליך זה.

דין והכרעה

8. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (רע"פ 5244/17 תורג'מן נ' מדינת ישראל (12.09.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017); רע"פ 6869/17 פילברג נ' מדינת ישראל (11.9.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, ולטעמי אין מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש, אלא מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. זאת ועוד, החמרה בעונש על ידי ערכאת הערעור, אינה מהווה, כשלעצמה, עילה ליתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", ועל המבקש להצביע על סטייה קיצונית, החלה בעניינו, ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים (ראובן-פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016); קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014)). לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, ניכר כי העונש שהושת על המבקש אינו סוטה מרמת הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

9. למעלה מן הצורך, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. לטעמי, העונש שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי, הינו ראוי ומאוזן, וניתן במסגרתו משקל הולם לכלל השיקולים הרלוונטיים. בעת קביעת עונשו של המבקש, נסיבותיו האישיות לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, וכאמור ניתן לנסיבות אלה, וליתר השיקולים לקולה, את המשקל הראוי. אין להקל ראש בחומרת מעשיו של המבקש, וניכר עליו כי הרשעותיו בעבר, לא סיפקו את ההרתעה הנדרשת למניעת הישנות עבירות התפרצות חמורות מצידו. בנסיבות אלה, נחה דעתי כי העונש שהושת על המבקש אינו חמור יתר על המידה, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

10. הבקשה לרשות ערעור נדחית אפוא.

ניתנה היום, ז' בטבת התשע"ח (25.12.2017).

עמוד 4

שׁוֹפֵט
